

UPPVIDINGE
KOMMUN

**Ramverk mot diskriminering
och kränkande behandling
Gläntans förskola
2025-2026**

Innehåll

Inledning	3
Vision	3
Mål	3
Kartläggning	3
Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling	4
Direkt diskriminering.....	4
Kön.....	4
Könsöverskridande identitet eller uttryck	4
Etnisk tillhörighet	4
Religion eller annan trosuppfattning	4
Funktionsnedsättning.....	4
Sexuell läggning	5
Ålder.....	5
Annan kränkande behandling	5
Indirekt diskriminering	5
Trakasserier och kränkande behandling	5
Repressalier	5
Aktuella lagar och förordningar	5
FN:s konvention om barns rättigheter.....	5
Läroplanen Lpfö18, 1 kap.....	6
Skollag 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling	6
Diskrimineringslag 1 kap 1§	6
Rutiner	6

Till dig som vårdnadshavare	7
Främjande och förebyggande arbete.....	7
Främjande insatser	7
Förebyggande insatser	7
Mål och aktiviteter för läsåret 25–26	9

Inledning

Syftet med ramverk mot diskriminering och kränkande behandling är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Ramverket bygger på FN:s barnkonvention och regleras av diskrimineringslagen samt 6: kap. i skollagen.

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor (Lpfö 18 sid 5).

En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn skall kunna utvecklas. Vår tanke är att göra Ramverket mot diskriminering och kränkande behandling till ett levande dokument som kan användas i diskussioner mellan rektor, pedagoger, övrig personal, vårdnadshavare samt vara en utgångspunkt för samtal kring etik och värderingar med barnen.

Vision

Förskolans vision är att utbildningen ska bygga på att vi har en tillåtande och trygg miljö där alla vågar uttrycka sina åsikter och vågar vara sig själva. Alla har ett lika värde men olika förutsättningar där olikheter ses som en tillgång för lärande och utveckling. Vi arbetar för att alla, både barn och vuxna, ska känna sig trygga och respekterade. På Gläntans förskola strävar vi efter att ha en förskolemiljö där vi har roligt tillsammans och alla möts med uppskattning för den man är.

Mål

Vårt mål är att inga former av diskriminering eller kränkande behandling ska förekomma på vår förskola.

Planen gäller från 2025-08-31 till 2026-08-31

Ansvarig för planen: Rektor har ett övergripande ansvar. All personal är ansvarig för att kontinuerligt motverka diskriminering samt alla former av kränkningar.

Kartläggning

En gång per termin genomförs trygghetsvandringar på förskolans samtliga avdelningar. Vid trygghetsvandringarna genomförs såväl observationer som intervjuer med barnen. Syftet är att kartlägga barnens förskolevardag och upplevelse av trygghet, detta för att vi pedagoger ska kunna arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. Vi kartlägger såväl inommiljöer som utemiljöer för att se var upplevelse och förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkningar kan förekomma.

Vi har därmed observerat och haft samtal med våra barn om var de kan känna sig otrygga och när det kan inträffa att någon blir kränkt eller illa behandlad. Genom kartläggningen, observationerna och samtalen med barnen ser vi att det är viktigt att det finns vuxna närvarande där barnen är. Utrymmen som hallar, toaletter och aktivitetsrum är utrymmen där det kan förekomma konflikter och där vuxna behöver ha extra uppsikt. Viktigt är också att pedagoger vid utevistelse sprider ut sig och befinner sig där barnen är.

Vårdnadshavarna blir vid inskolning samt föräldramöten informerade om Ramverket mot diskriminering och kränkande behandling, de har även tillgång till att läsa dokumentet i avdelningarnas hallar samt på kommunens hemsida. Vi har även föräldraråd en gång per läsår, här får intresserade vårdnadshavare fler möjligheter att fördjupa sig i förskolans styrande dokument.

Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas i förhållande till andra på grund av något av följande:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder
- *Klass*

Diskriminering på dessa grunder är förbjudet enligt lag. Undantaget är klass, som inte omnämns i lagtexterna. I Uppvidinge kommuns förskolor har vi valt att nämna även klass och vi menar med detta ekonomisk och social bakgrund.

Kön

Oavsett kön skall alla barn i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Könsoverskridande identitet eller uttryck

När någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna/flicka eller man/pojke genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra annat kön.

Etnisk tillhörighet

Här menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. Även de som är födda i Sverige kan tillhöra en annan etnisk folkgrupp. Man kan också tillhöra flera etniska folkgrupper och har rätt att identifiera sin egen tillhörighet. Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskolan ska också arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Förskolan får inte missgynna något barn på grund av deras religion eller annan trosuppfattning.

Vårdnadshavare har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera detta, om det inte strider mot svensk lagstiftning.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns samt sådana som inte syns; såsom allergi, dyslexi, hörsel- och synskador samt

neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning samt transsexualism.

Ålder

Barn i våra verksamheter får inte diskrimineras på grund av sin ålder utan mötas av en verksamhet som är anpassad till barnets ålder, mognad och utvecklingsnivå.

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling innebär att ett barn känner sig kränkt inom något annat område än de ovan nämnda diskrimineringsgrunderna. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte räknas som mobbning. Förskolan ska arbeta förebyggande för att bemöta varje barns rätt till okränkbarhet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering betyder att ett barn behandlas orättvist på någon av ovanstående grunder genom att alla behandlas lika. Ett beslut som verkar vara neutralt kan alltså också vara diskriminerande. Ett exempel är ifall alla barn serveras exakt samma mat utan någon specialkost, i detta läge diskriminerar förskolan indirekt de barn som av exempelvis religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier innebär ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, dessa har även ett samband med någon av de ovanstående grunderna.

Kränkande behandling innebär ett uppträdande som kränker ett barns värdighet men som inte har ett samband med någon av de ovanstående grunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, oönskade smeknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier)
- Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Repressalier

Repressalier betyder att ett barn blir negativt behandlad på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Detta får inte förekomma.

Aktuella lagar och förordningar

FN:s konvention om barns rättigheter

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och barns rätt till likabehandling i fokus. Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet. Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göras sin röst hörd i allt som angår dem.

Läroplanen Lpfö18, 1 kap

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering [...] eller annan kränkning. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Förhållningssättet hos alla som verkar i förskolan, och deras sätt att agera och tala om något, påverkar barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. Därför är alla som verkar i förskolan viktiga som förebilder.

Skollag 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

I Skollagen (2010:800) kapitel 6 finns flera olika paragrafer som synliggör vikten av ett målinriktat, aktivt och åtgärdande arbete. Samtliga skolverksamheter som lyder under skollagen är skyldiga att jobba för att motverka kränkande behandling i samband med verksamheten. Alla barn och elever har rätt att få hjälp av skolan om de upplever sig utsatta för kränkande behandling.

Målinriktat arbete

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan

Diskrimineringslag 1 kap 1§

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. (Lag 2014:958)

Rutiner

Vi arbetar ständigt för att uppmärksamma om och när barnen utsätts för kränkande behandling eller diskriminering i vår verksamhet. Vid de fall då misstanke om att kränkande behandling förekommer ska detta omgående anmälas till rektor och en utredning ska kunna påbörjas snarast möjligt. Vid förekomst av kränkning eller diskriminering ska åtgärder ske enligt följande rutiner:

BARN-BARN

Personalen uppmärksammar händelsen och pratar med de inblandade barnen. Här ska ett samtal ske där den vuxna medlar, stöttar, ställer öppna frågor samt tar reda på den bakomliggande orsaken till kränkningen. All personal är skyldiga att agera direkt i situationer där ett barn utsätts för kränkning. Det är de vuxna som ansvarar för att tydligt visa vart gränsen går och att detta agerande inte tolereras på förskolan. Vårdnadshavarna ska informeras om vad som har hänt och vid upprepade tillfällen ska en handlingsplan upprättas – ansvarig för detta är barnets ansvarspedagog.

VUXNA-BARN

Förskolans personal ska sträva efter att upprätthålla ett klimat där det går att diskutera uppkomna

situationer med varandra, detta för att stötta varandra i att utvecklas som person och för att kunna uppmärksamma varandra på handlingen som inte är lämpliga. Vid de tillfällen som en vuxen uppenbart kränker ett barn så ska det givetvis omgående anmälas till rektorn, det är vidare rektorns ansvar att vidta åtgärder för att säkerställa att liknande händelser inte uppstår. De vuxna ansvarar för att göra barnen medvetna om sina rättigheter, inklusive deras rätt till integritet och okränkbarhet.

VUXNA-VUXNA

Detta ramverk har barnen i främsta fokus, trots det vill vi lyfta vikten av att detta arbete mot diskriminering och kränkande behandling även berör de vuxnas relation till varandra. Vi betonar vikten av att barnen har de vuxna som förebilder och vill således alltid förespråka att de vuxna alltid ska behandla varandra väl. Ifall kränkningar skulle förekomma mellan vuxna personer ska detta uppmärksammas och åtgärder ska vidtas och följas upp. I dessa fall ligger huvudansvaret på rektorn men även på övrig personal i förskolan.

Till dig som vårdnadshavare

All personal på förskolan har anmälningsplikt, detta innebär att personalen vid misstanke om att ett barn far illa är skyldiga att anmäla detta till de sociala myndigheterna. Ifall du som vårdnadshavare misstänker att ett barn, oavsett om det är ditt barn eller någon annans, utsätts eller har blivit utsatt för någon form av kränkande behandling – prata med personalen eller förskolans rektor. Ifall du är osäker på vad som räknas som kränkande behandling, läs texten under Centrala begrepp/vad är en kränkande behandling samt Aktuella lagar och förordningar. Däremot räknas inte rimliga tillrättavisningar, vilka syftar till att upprätthålla en god och trygg miljö för barnen i förskolan, som en kränkande behandling – förutsatt att barnet inte förödmjukas i och med detta.

Främjande och förebyggande arbete

Främjande insatser

Förskolan ska främja lika rättigheter samt skapa en pedagogisk miljö där alla barn behandlas lika utifrån sina förutsättningar. Alla barn har samma rättighet att utvecklas och lära enligt sina erfarenheter, förmågor och intressen.

- I vårt värdegrundsarbete pratar vi om och hur vi ska vara mot varandra.
- Vi arbetar för att aktivt motverka traditionella könsroller, alla behandlas lika och erbjuds samma aktiviteter oavsett kön.
- Vi arbetar för att barnen ska känna stolthet över sig själva, sin familj, sin kultur och sina erfarenheter. Vi respekterar allas kulturer och familjekonstellationer.
- Vi utformar vår verksamhet och undervisning utefter barnens förutsättningar. Vi anpassar således våra aktiviteter/undervisning till barnens ålder, mognad och utvecklingsnivå.
- Vuxna agerar förebilder när det kommer till att visa hur vi ska vara mot varandra, det är därför viktigt att upprätthålla ett gott arbetsklimat i personalgruppen.
- Genom att vara närvarande vuxna så kan vi lyfta fram positiva handlingar, ge barnen möjlighet att utveckla en känsla för empati (förmågan att se vad andra behöver och hjälpa till, exempelvis trösta en kompis som har ramlat), samt stötta barnen i konflikthantering.

Förebyggande insatser

Förskolan arbetar ständigt för att förebygga förekomsten av diskriminering och kränkande behandling, detta genom att ha ett gemensamt förhållningssätt i vårt bemötande mot andra.

- På förskolan strävar vi efter att alltid möta varandra positivt. Vi hälsar på alla barn, vårdnadshavare och kollegor. Vi arbetar för att varje barn ska känna att de blir hörda och sedda varje dag på förskolan.
- Vi arbetar ständigt med barns delaktighet, inflytande och ansvarstagande. I detta uppmuntrar vi barnen att våga samt prova och klara av saker själva.
- Barnen får lära sig att när någon säger sluta så betyder det sluta. Vi förklarar för barnen att alla har rätt till att sätta sin gräns för vad som är okej och inte, ett nej/stopp/sluta ska alltid respekteras.
- Vi arbetar för att barnen ska få en förståelse för både sina rättigheter och skyldigheter, såväl på förskolan som i samhället. Vi samtalar även om olika känslor och stöttar barnen i att skapa en förståelse för hur och vad de känner.
- Vi samtalar dagligen med vårdnadshavare kring tiden på förskolan. Under inskolningssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöten och föräldraråd har vårdnadshavarna förutsättningar att delge sina tankar och åsikter kring förskolans verksamhet.
- Vi dokumenterar och observerar barnen under deras tid på förskolan, detta gör att vi kan uppmärksamma vissa mönster snabbare.

Mål och aktiviteter för läsåret 25–26

Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling.

Mål	Alla på Gläntans förskola ska främja en trygg miljö samt skapa goda relationer. Individens olikheter och likheter ska respekteras, likväl ska vikten av personlig integritet genomsyra verksamheten.
Beskrivning av åtgärden	<p>För att stötta barn i målet ovan ska:</p> <p>Trygg miljö: Pedagogerna skapar lugna, förutsägbara rutiner och bemöter barnens känslor med respekt. Trygghetsvandringar och miljöscanning genomförs varje termin för att identifiera och förbättra lärmiljön. Gemensamma strukturer för utevistelse säkerställer trygghet och pedagogers närvaro även utomhus.</p> <p>Goda relationer: Varje barn får daglig individuell uppmärksamhet genom samtal, lek och omsorg. Relationer byggs på respekt för olikheter och likheter. Konflikter hanteras med medlingsmetoden och ”stoppanden” för att stärka relationerna.</p> <p>Personlig integritet: Barnen lära sig om kroppslig och personlig integritet genom samtal, böcker och lek. Samtycke efterfrågas vid omsorgssituationer. Dokumentation sker med respekt för barnets integritet. Pedagogerna väger etik/moral och barnets uttryck för att i största möjliga mån lyssna till barnet.</p> <p>Verktyg: Böcker (t.ex. Lina Palms kompisböcker, Stina Wisén, förlaget Olika), stopphanden, medlingsmetoden, trygghetsvandringar och miljöscanning används för att stärka trygghet och samtal. Gestaltning och dramatisering används för att konkretisera innehållet för barnen.</p>
Områden som berörs	Kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder och integritet.
Ansvarig	All personal som befinner sig på förskolan har ett ansvar i att möta barnen med respekt och möta frågor samt situationer som uppkommer där barnen behöver vägledning kring trygghet, respekt och bemötande. Personalen på avdelningarna har ett särskilt ansvar för att jobba aktivt med målet och åtgärderna genom att stödja, vägleda och föregå med gott exempel gentemot barnen de möter i vardagen.